

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2068, Chișinău, srt. Alecu Russo, 1

E-mail: office@competition.md; www.competition.md

Nr. DJ-06/289-575 din 30 aprilie 2024

Nr.18-69-3588 din 01 aprilie 2024

Nr. 09-1175 din 26 aprilie 2024

Ministerul Energiei

email: secretariat@energie.gov.md

Cancelaria de Stat

email: cancelaria@gov.md

Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 30 aprilie 2024, a examinat, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) ale Legii concurenței nr.183/2012, *proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea obligației de stocare a gazelor naturale (număr unic 275/MEn/2024)* și, în limitele competențelor sale, comunică următoarele.

În temeiul pct. 1 din proiect, se desemnează Societatea pe Acțiuni „Energocom”, întreprindere care deține licență pentru furnizarea gazelor naturale și dispune de experiență în efectuarea tranzacțiilor cu gaze naturale și stocare, în calitate de titular al obligației de stocare.

Astfel, în condițiile în care Legea cu privire la gazele naturale nr. 108/2016 la art. 108² alin. (1) prevede că, Guvernul impune, prin hotărâre, unui furnizor de gaze naturale sau unui trader, care dispune de experiență în efectuarea tranzacțiilor cu gaze naturale și stocarea acestora obligația de stocare, atât proiectul hotărârii, cât și nota informativă nu argumentează cum anume SA „Energocom” a fost desemnată în calitate de titular al obligației de stocare și nu un alt furnizor sau trader.

1. Conform pct. 3 din proiect, cantitatea totală de gaze naturale, ce corespunde unui nivel de 15% din consumul mediu anual de gaze naturale al consumatorilor finali din Republica Moldova, racordați la rețelele de gaze naturale ale operatorilor de sistem licențiați, determinat pentru ultimii 5 ani calendaristici 2019-2023, este calculată la nivelul de 149,5 milioane m³. La determinarea cantității de gaze naturale care face obiectul obligației de stocare, din cantitatea totală de gaze naturale de 149,5 milioane m³ se deduce cantitatea de gaze naturale de 47,1 milioane m³, ce urmează a fi stocată în calitate de stocuri de securitate începând cu 1 octombrie 2024.

Astfel, la materialele proiectului, nu au fost anexate calcule și analizele economice corespunzătoare ce ar argumenta cuantumul de 15% din consumul mediu anual de gaze naturale al consumatorilor finali din Republica Moldova, racordați la rețelele de gaze naturale ale operatorilor de sistem licențiați, determinat pentru ultimii 5 ani calendaristici 2019-2023.

Totodată, având în vedere că, în Nota informativă nu este suficient argumentată nici modalitatea de determinare a cantității de gaze naturale care face obiectul obligației de stocare (149,5 milioane m³), Plenul Consiliului Concurenței se află în imposibilitate obiectivă de a evalua impactul asupra concurenței a proiectului dat și implicit asupra intereselor colective ale consumatorilor finali.

2. Pct. 16 din proiect prevede că, în cazul în care, la situația de după 25 decembrie 2024, în urma notificărilor depuse de furnizorii de pe piața cu amănuntul, rămân cantități de gaze naturale disponibile, Societatea pe Acțiuni „Energocom” poate să le vândă prioritar pe piața de gaze naturale din Republica Moldova sau pe alte piețe de gaze naturale la care are acces, în condiții transparente și nediscriminatorii și la un preț nu mai mic decât prețul reglementat al stocurilor de gaze naturale, aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în conformitate cu prevederile art. 108³ alin. (7) din Legea nr.108/2016 cu privire la gazele naturale.

Formularea utilizată în proiect ” *Societatea pe Acțiuni „Energocom” poate să le vândă prioritar pe piața de gaze naturale din Republica Moldova sau pe alte piețe de gaze naturale la care are acces*” nu este suficient de previzibilă și ar putea fi dublu interpretată.

În cazul în care această normă va putea fi interpretată în sensul că Societatea pe Acțiuni „Energocom” poate vinde prioritar gazele naturale rămase disponibile pe piața de gaze naturale, inclusiv pe piața cu amănuntul, aceasta ar putea intra direct în concurență cu furnizorii de pe piața cu amănuntul. Acest fapt ar putea afecta concurența pe piața cu amănuntul prin avantajarea SA „Energocom” în detrimentul altor furnizori și acest lucru ar putea crea o situație de discriminare față de furnizorii existenți pe piața cu amănuntul.

Respectiv, pentru a asigura un mediu concurențial echitabil și liber este necesar ca normă prevăzută la pct. 16 din proiect, să stabilească în mod clar, dacă „prioritatea” asigurată SA „Energocom” se referă doar la piața internă din Republica Moldova sau „prioritatea” asigurată SA „Energocom” acordă și dreptul/avantaj în raport cu alți furnizori de gaze naturale cu amănuntul.

3. Potrivit pct. 20 din proiect, Societatea pe Acțiuni „Energocom” poate primi stimulente sau compensații financiare pentru deficitul de venituri sau pentru costurile suportate de aceasta ca urmare a respectării obligației de stocare în cazul în care deficitul sau costurile respective nu pot fi acoperite prin veniturile obținute

din activitatea desfășurată în legătură cu executarea obligației de stocare. Stimulentele sau compensațiile financiare se stabilesc în conformitate cu mecanismul prevăzut prin hotărâre de Guvern, în baza calculelor Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

Având la bază prevederile pct. 212 din Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la art. 107 alin. (7) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Consiliul Concurenței ține să menționeze că, pentru ca finanțarea publică a costurilor suportate pentru respectarea obligației de stocare prevăzută la pct. 20 din proiect, să nu intre sub incidența normelor privind ajutoarele de stat, statul trebuie să se asigure că finanțarea oferită nu poate fi utilizată pentru subvenționarea încrucișată sau indirectă a altor activități economice ale întreprinderii.

Subvenționarea încrucișată poate fi exclusă prin garantarea faptului că întreprinderea nu desfășoară nicio altă activitate economică sau – în cazul în care desfășoară alte activități economice – *prin ținerea de evidențe contabile separate*, alocarea costurilor și veniturilor într-un mod adecvat și garantarea faptului că finanțarea publică nu favorizează alte activități. În caz contrar, operatorul economic va beneficia de un avantaj economic pe care nu l-ar fi obținut în condiții normale de piață, și care ar putea prezenta semne ale ajutorului de stat reglementat de Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012.

Astfel, Plenul Consiliului Concurenței consideră necesar completarea pct. 20 din proiect, cu prevederi care să stabilească în mod expres obligativitatea SA „Energocom” de a ține evidența contabilă separată a finanțării oferite, a costurilor și veniturilor ce țin de activitatea de stocare a gazelor naturale care face obiectul obligației de stocare.

Alexei GHERȚESCU
Președinte